

**АНГЛІЙСЬКА МОВА У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕРМІНОЛОГІЯ, КОМУНІКАЦІЯ, МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА****ENGLISH IN LAW ENFORCEMENT:
TERMINOLOGY, COMMUNICATION, INTERNATIONAL PRACTICE****Пеліван О.К.,**<https://orcid.org/0000-0002-2708-9514>

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Одеська юридична академія»

Єрмоєнко С.В.,<https://orcid.org/0000-0002-8145-9483>

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Одеська юридична академія»

Швелідзе Л.Д.,<https://orcid.org/0000-0003-2291-5255>

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Одеська юридична академія»

Варешкіна Н.В.,<https://orcid.org/0000-0002-2184-1007>

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Одеська юридична академія»

У статті досліджуються основні проблеми, пов'язані з використанням англійської термінології в правоохоронній сфері. Акцентовано увагу на різниці між правовими системами (common law та civil law), що спричиняє труднощі у перекладі та тлумаченні правових термінів. Розглянуто приклади невідповідності термінів, полісемії та неоднозначності. Запропоновано шляхи подолання термінологічних бар'єрів у міжнародній правоохоронній співпраці. У статті проаналізовано основні терміни, що викликають труднощі при міжнародному правозастосуванні: bail (застава), warrant (ордер), indictment (обвинувачення), custody (утримання під вартою), extradition (екстрадиція) та інші. Крім того, розглянуто проблеми комунікації, що виникають при перекладі та тлумаченні цих термінів; запропоновано шляхи вирішення цих проблем через стандартизацію термінів і підвищення кваліфікації перекладачів та юристів; надано рекомендації щодо покращення підготовки юристів та перекладачів для роботи в міжнародному правозастосуванні.

Англійська мова є невід'ємною частиною міжнародної правоохоронної діяльності, забезпечуючи ефективну комунікацію між правоохоронними органами різних країн. Однак, використання англійської мови в правоохоронній діяльності зіштовхується з численними труднощами, пов'язаними з термінологічними відмінностями між правовими системами різних держав. Подолання термінологічних труднощів у міжнародних розслідуваннях можливе лише за умови уніфікації термінології, підготовки фахових перекладачів та створення спільних глосаріїв міжнародної правової термінології. Особливої уваги потребує формування єдиних підходів до тлумачення понять у сфері кримінального процесу, кіберзлочинності та правової допомоги.

Поглиблене вивчення юридичної англійської мови, формування міждисциплінарних компетентностей, упровадження глосаріїв та баз даних правової термінології, співпраця з міжнародними експертами, стандартизація навчальних програм, етична та комунікативна підготовка, використання технологій перекладу, безперервна освіта та професійна сертифікація перекладачів і юристів є важливими етапами на шляху до уникнення юридичних помилок і неточностей у міжнародному правозастосуванні.

Перспективним вважаємо порівняльний аналіз англійської та національної правової термінології.

Ключові слова: англійська мова, правоохоронна діяльність, термінологія, міжнародна практика, переклад, комунікація, правова система, правова термінологія, термінологічні труднощі.

The article examines the main issues related to the use of English-language terminology in the field of law enforcement. Attention is focused on the differences between legal systems (common law and civil law), which cause difficulties in translating and interpreting legal terms. Examples of terminological inconsistencies, polysemy and ambiguity are considered. The paper proposes ways to overcome terminological barriers in international law enforcement cooperation. The analysis includes key terms that often cause difficulties in international legal practice, such as bail, warrant, indictment,

custody, extradition and others. Furthermore, the study addresses communication problems arising while translating and interpreting these terms and suggests possible solutions through the standardization of terminology and the improvement of translators' and lawyers' professional training. The article also provides recommendations for enhancing the preparation of legal professionals and translators for work in the field of international law enforcement.

English serves as an integral component of international law enforcement activities, ensuring effective communication between law enforcement agencies of different countries. However, the use of English in law enforcement is often associated with numerous challenges caused by terminological discrepancies between the legal systems of various states.

Overcoming terminological difficulties in international investigations is possible only through the unification of terminology, the training of qualified translators and the creation of joint glossaries of international legal terminology. Special attention should be given to developing unified approaches to interpreting concepts in the areas of criminal procedure, cybercrime and legal assistance.

In-depth study of Legal English, the development of interdisciplinary competencies, the implementation of legal terminology glossaries and databases, cooperation with international experts, standardization of educational programs, ethical and communicative training, the use of translation technologies, continuous education and professional certification of translators and lawyers are crucial steps toward avoiding legal errors and inaccuracies in international law enforcement practice.

A promising direction for further research is the comparative analysis of English-language and national legal terminology.

Key words: English, law enforcement, terminology, international practice, translation, communication, legal system, legal terminology, terminological difficulties.

Постановка проблеми. Англійська мова є основним інструментом міжнародної правоохоронної діяльності, особливо в контексті розслідувань транснаціональних злочинів, обміну доказами, співпраці між правоохоронними органами різних країн. З розвитком глобалізації та збільшенням кількості міжнародних злочинів роль англійської мови у правоохоронній сфері стає ще більш важливою. Однак у багатьох випадках виникають труднощі, пов'язані з різницею в правових системах та інтерпретаціях термінів, що використовуються в англійськомовному праві. Наприклад, терміни, такі як *bail* (застава), *warrant* (ордер), *custody* (утримання під вартою), часто вимагають специфічних пояснень, оскільки вони можуть мати різне значення залежно від правової системи країни, в якій здійснюється розслідування. Це може призвести до юридичних помилок, а отже, до ускладнення міжнародної співпраці у правоохоронних органах. Як зазначає Т. Болдвін, «правові бар'єри між різними правовими системами можуть значно ускладнити співпрацю в рамках міжнародного кримінального правосуддя» [7, с. 34].

Актуальність обраної теми обумовлена тим фактом, що для України, яка активно розвиває міжнародні відносини та співпрацює з Європейським Союзом, США та іншими країнами, ефективне використання англійської мови у правоохоронній діяльності має надзвичайне значення. Це включає переклади нормативно-правових актів, участь у міжнародних програмах навчання та обміні досвідом. Крім того, збільшення кіберзлочинності, міжнародного тероризму, торгівлі людьми та інших глобальних загроз вимагає злагодженої роботи правоохоронців із різних країн. В цьому контексті, англійська мова виступає як інстру-

мент для забезпечення ефективної комунікації та обміну важливою інформацією, що надає ще більшої актуальності обраній темі.

Аналіз останніх досліджень. Під час роботи над темою були використані праці українських – І. Павлової [2], В. Соломко [13], І. Яценко [6], О. Козловського [1], Л. Селіванової [3], Л. Тарасової [4], Т. Шевченко [5], В. Теремського [11], В. Лазарева [11], Ю. Баклаженко та О. Гнатюк [8] та зарубіжних учених – Т. Болдвіна [7], Е. Ноймаєра [12], Р. Джонса та М. Томаса [9], Дж. Нессі [10] та інших.

Дослідження впливу мовних бар'єрів у міжнародному правозастосуванні є важливою темою сучасної наукової дискусії. Так, у роботах Т. Болдвіна «*Language Barriers in Law Enforcement*» відзначено, що основні труднощі у міжнародних розслідуваннях виникають через неузгодженість правових термінів, що можуть призвести до помилок під час розслідувань та судових процесів. Він пропонує використовувати стандартизовану термінологію для полегшення міжнародної співпраці [7].

В Україні проблему правових термінів і комунікаційних бар'єрів розглядає І. Павлова у своїй статті «Переклад юридичних термінів у міжнародних правових системах: проблеми та рішення», зазначаючи, що «успішна міжнародна співпраця вимагає не лише стандартного перекладу термінів, а й розуміння правових культур інших країн» [2, с. 98]. З іншого боку, В. Соломко у статті «*Language in International Crime Investigations: Challenges and Solutions*» зазначає, що важливою складовою ефективної комунікації є здатність перекладачів та юристів правильно інтерпретувати правові терміни, які можуть мати різні значення в різних країнах. Це дослідження також

підкреслює необхідність створення міжнародної платформи для обміну термінами в галузі міжнародного правозастосування [13].

Однією з найбільших проблем є різниця в інтерпретації термінів, що мають велике значення для міжнародної співпраці, таких як *indictment* (обвинувачення), *bail* (застава), *custody* (утримання під вартою), *extradition* (екстрадиція). Наприклад, у країнах загального права термін *bail* означає звільнення під заставу, в той час як у країнах континентальної правової системи аналогічний процес може не існувати, і замість цього застосовуються інші заходи безпеки. Як підкреслює Е. Ноймеєр, «різні трактування основних правових понять можуть призвести до серйозних юридичних непорозумінь при міжнародних правозастосувальних заходах» [12, с. 45].

Постановка завдання. Метою даної статті є проаналізувати термінологію, яка використовується в міжнародній правоохоронній діяльності; розглянути проблеми, які виникають через термінологічні відмінності між правовими системами; визначити шляхи поліпшення міжнародної співпраці в контексті перекладу правових термінів; розробити рекомендації щодо підвищення кваліфікації перекладачів та юристів у міжнародному правозастосуванні. Досягнення поставленої мети вимагає вирішення конкретних завдань, а саме:

більші труднощі при міжнародних правових розслідуваннях;

Виклад основного матеріалу. Однією з основних проблем міжнародної співпраці є різниця в тлумаченні ключових термінів. Наприклад, термін *indictment* (обвинувачення) в англо-американському праві означає формальне обвинувачення особи, яке подається в суд після того, як підозру було розглянуто присяжними. В інших країнах, таких як Франція або Німеччина, обвинувачення може бути складене прокурором.

Переклад правових термінів у міжнародному правозастосуванні є надзвичайно важливим для забезпечення точності та правильності правових процедур. Проблеми виникають через відмінності в правових системах, що можуть впливати на інтерпретацію термінів. Наприклад, термін *extradition* (екстрадиція) у міжнародних угодах може мати різні аспекти в залежності від правової традиції. В англо-американській системі екстрадиція здійснюється на основі специфічних угод, що визначають політичні або юридичні виключення, тоді як в інших країнах це може бути менш формалізованим процесом, що супроводжується додатковими вимогами.

Проблеми перекладу стають ще більш складними, коли мова йде про терміни, що мають емоційне або культурне забарвлення. Наприклад, термін *corruption* (корупція) може бути інтерпретований в різних правових системах по-різному залежно від того, як у тій чи іншій країні визначаються корупційні дії.

Отже, важливим завданням для міжнародних правоохоронних органів є створення єдиного стандарту термінології, що дозволяє уникати непорозумінь. Як зазначають Джоунс і Томас, «уніфікація термінології є необхідною умовою для ефективної співпраці в міжнародному праві» [9, с. 44].

Багатозначність правової лексики також створює додаткові труднощі під час міжнародного обміну інформацією. Низка науковців зауважує, що хоча для позначення міждисциплінарного поняття використовується однаковий термін, його концептуалізація може відрізнятися у різних галузях права та правових системах [11, 480].

Небажаними явищами у юридичній термінології, на думку В. Теремського, В. Лазарева, В. Топчія, Д. Вітюк та О. Роя, є «ambiguity, synonymy, doublet, variability, homonymy» [11]. Це означає, що термін може мати різні відтінки значення залежно від контексту, що у міжнародній комунікації часто призводить до непорозумінь.

На думку дослідників Ю. Баклаженко і О. Гнатюк, однією з найбільш суттєвих проблем в цій сфері є відсутність прямих еквівалентів між термінами різних правових систем. «One of the most significant challenges in legal translation is linked to the search for terminological and conceptual equivalents, mainly due to the lack of equivalents in other legal systems». Так, у кримінальному праві США терміни *felony* і *misdemeanour* мають чітке розмежування, однак в українському кримінальному законодавстві їм немає повних аналогів [8, 183]. Тому буквальний переклад таких понять не забезпечує адекватного правового розуміння.

Значну роль у виникненні термінологічних труднощів відіграє розбіжність між системами *common law* та *civil law*. З метою уникнення помилок, пов'язаних із неправильною інтерпретацією термінів, міжнародні організації повинні прагнути до стандартизації термінів. Проте, навіть у рамках міжнародних правозастосувальних практик, стандартизація термінів залишається складною задачею, оскільки кожна країна має свої особливості правового порядку та своє трактування термінів.

У працях західних науковців зазначено, що юристи з різних традицій часто стикаються з про-

блемами тлумачення понять, таких як *commission rogatory*, *procès-verbal*, *affidavit*, *writ of habeas corpus* [10, 6]. Так, термін *commission rogatory* (судове доручення) є типовим для континентальної системи права, однак не має точного відповідника у системі загального права, що ускладнює виконання запитів про міжнародну правову допомогу.

У 2016 році було започатковано проект «*Legal Terminology in International Law Enforcement*», який був спрямований на створення бази даних із термінів, що використовуються в міжнародних правових системах. Цей проект дозволяє знижувати рівень юридичних помилок, які можуть виникнути через різницю в розумінні термінів. Однак навіть цей підхід не є повним вирішенням, оскільки більшість термінів мають культурно-правові відмінності, які важко стандартизувати.

Сучасні міжнародні розслідування дедалі частіше стосуються кіберзлочинності. Відсутність єдиної термінології ускладнює співпрацю під час обміну цифровими доказами. Терміни *digital forensics*, *cyber-evidence*, *digital criminology* нерідко використовуються як синоніми, що знижує точність правового визначення.

Ще одним важливим аспектом є необхідність проведення навчальних програм для перекладачів і юристів, що працюють у міжнародному правозастосуванні. Правильне використання термінів допомагає не тільки у точному перекладі, але й у більш ефективній взаємодії між правовими системами різних країн. Як зазначає Т. Болдвін, «підвищення кваліфікації юристів та перекладачів є важливим кроком до забезпечення точності міжнародного правозастосування» [7, с. 34].

Доцільним вважаємо навести систематизовані рекомендації щодо вдосконалення підготовки юристів і перекладачів для роботи в умовах глобалізованого правового середовища, оскільки це відповідає меті даної роботи. Саме підготовка фахівців є ключем до подолання термінологічних і комунікативних труднощів у міжнародному правозастосуванні.

На нашу думку, по-перше, у навчальні програми юридичних факультетів варто вводити обов'язкові курси з *Legal English* із фокусом на міжнародне кримінальне, процесуальне, фінансове право; практичну термінологію міжнародних договорів, запитів про правову допомогу, судових рішень; розбір автентичних документів: *affidavit*, *indictment*, *warrant*, *memorandum of understanding* тощо. Корисно було б застосовувати також кейс-методи з аналізом реальних матеріалів міжнародних судових справ (ЄСПЛ, МКС, Євроюст, Інтерпол).

По-друге, важливим є формування міждисциплінарних компетентностей. Юристам необхідно розуміти основи перекладознавства, зокрема: 1) принципи юридичного перекладу; 2) проблеми еквівалентності та культурних відмінностей термінів; 3) методи передачі безеквівалентної лексики. Перекладачам, у свою чергу, потрібні базові знання права – структура правової системи, типи судових актів, особливості процесуального оформлення документів, оскільки міждисциплінарна освіта допомагає усвідомити, що кожен термін має не лише лінгвістичне, а й правове навантаження.

По-третє, необхідно проводити практичні тренінги з міжнародного правового співробітництва, створювати спільні освітні програми між юридичними університетами та органами, які працюють у міжнародних розслідуваннях – МВС, прокуратурою, МЗС, Європейською мережею навчання суддів (EJTN). Такі тренінги мають охоплювати підготовку міжнародних доручень (*letters rogatory*); взаємодію з перекладачами та іноземними компетентними органами; стандарти оформлення офіційних листів англійською.

По-четверте, студенти повинні опановувати термінологію через моделювання міжнародних розслідувань або судових слухань англійською мовою. Наприклад, проведення імітаційних процесів за моделлю Міжнародного кримінального суду (ICC Moot Court) або ЄСПЛ. Такі вправи формують навички перекладу в реальному правовому контексті, реагування на непередбачені комунікативні ситуації, юридичного письма англійською.

По-п'яте, вважаємо релевантним упровадження електронних словників і глосаріїв, адаптованих до українського та міжнародного права (аналог IATE, UNTERM, EUR-Lex) та навчання студентів користуванню такими ресурсами під час перекладу або аналізу міжнародних документів. Також, було б доречним запровадження спеціальних курсів з правової термінології та стандартизації термінів у міжнародному праві.

Співпраця з міжнародними експертами; участь студентів і викладачів у програмах обміну (Erasmus+, Tempus, Council of Europe Training); проведення спільних семінарів з фахівцями з інших правових систем для розуміння термінологічних відмінностей у контексті культури права; запрошення практикуючих перекладачів ООН, ЄС, ОБСЄ до університетських курсів, також є дуже ефективним важелем підготовки юристів та перекладачів для роботи в міжнародному правозастосуванні.

Забезпечити єдність термінологічного підходу у підготовці майбутніх кадрів допоможе стандартизація навчальних програм. На державному рівні варто затвердити стандарти підготовки фахівців з міжнародного правозастосування, які включають мовну та міжкультурну компетентність; розробити професійні модулі «Legal Translation and Interpretation in International Law» для магістрів-юристів і перекладачів.

Також слід зазначити, що під час міжнародної взаємодії важливі не лише мовні, а й етичні та культурні навички. Юристи й перекладачі повинні знати правила дипломатичного етикету; особливості оформлення офіційних листів і заяв; стандарти комунікації в міжнародних організаціях.

У світі, де інтенсивно розвиваються та впроваджуються IT-технології, перекладачам необхідно володіти технологіями перекладу. Для скорочення часу на переклад і підвищення точності використання термінів у правових документах, необхідно навчати роботи з CAT-інструментами (Trados, MemoQ, SmartCAT), системами перевірки термінології та базами даних судових рішень.

Безперервна освіта та професійна сертифікація є необхідною в цій сфері.

Сертифікаційні програми для перекладачів і юристів, які працюють у сфері міжнародного права (на зразок UN Language Proficiency Exam, Court Interpreter Certification) та регулярні курси підвищення кваліфікації допоможуть адаптувати знання до нових міжнародних норм і змін у правових системах.

Отже, підготовка юристів і перекладачів для міжнародного правозастосування має бути комплексною – поєднувати мовну, правову, культурну та технологічну компетентність. Лише за таких умов фахівці зможуть ефективно долати термінологічні бар'єри, уникати помилок перекладу й сприяти розвитку міжнародної правової співпраці.

Висновки. Англійська мова є важливим інструментом для міжнародної правоохоронної діяльності, але її використання вимагає особливої уваги до термінологічних аспектів. Міжнародна співпраця в правозастосуванні може бути ускладнена через різницю в правових системах, що створює труднощі при перекладі правових термінів. Для забезпечення ефективної співпраці необхідно створити систему стандартизованих термінів, що буде використовуватися в усіх юрисдикціях, де англійська є робочою мовою.

Поглиблене вивчення юридичної англійської мови, формування міждисциплінарних компетентностей, упровадження глосаріїв та баз даних правової термінології, співпраця з міжнародними експертами, стандартизація навчальних програм, етична та комунікативна підготовка, використання технологій перекладу, безперервна освіта та професійна сертифікація перекладачів і юристів є важливими етапами на шляху до уникнення юридичних помилок і неточностей у міжнародному правозастосуванні. Перспективним вважаємо порівняльний аналіз англійської та національної правової термінології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Козловський О. Проблеми перекладу термінів в міжнародному праві. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2018. №60(3). С. 112-118.
2. Павлова І. Переклад юридичних термінів у міжнародних правових системах: проблеми та рішення. Юридична наука. 2019. №5. С. 96-105.
3. Селіванова Л. Юридичний переклад та його роль у міжнародних правових відносинах. Актуальні проблеми міжнародного права. 2021. №16. С. 45-53.
4. Тарасова Л. Мовні бар'єри в міжнародній кримінальній юстиції. Міжнародний правовий журнал. 2017. №3(2). С. 77-85.
5. Шевченко Т. Стандартизація юридичної термінології у міжнародній правозастосувальній практиці. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2020. №5. С. 49-57.
6. Яценко І. Правова термінологія в контексті міжнародного правозастосування. Право України. 2015. №6. С. 85-90.
7. Baldwin T. Language Barriers in Law Enforcement. Oxford: Oxford University Press, 2018.
8. Felony and misdemeanour in comparative law. Access to Justice in Eastern Europe Journal. 2023. [Електронний ресурс]. URL: https://ajee-journal.com/upload/attaches/att_1676385740.pdf
9. Jones R., Thomas M. Legal Terminology and Its Impact on International Cooperation. International Criminal Law Review. 2020. Vol. 22, №1. P. 40-50.
10. Legal Language and International Cooperation. Bocconi University Research Papers. 2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://iris.unibocconi.it/retrieve/440c22d1-6ddb-4ebe-8b99-6bf4e1ee9dd8/1392133.pdf>
11. Legal Terminology: Problems of Synonymy and Variability. Learning-Gate Journal. 2021. [Електронний ресурс]. URL: <https://learning-gate.com/index.php/2576-8484/article/download/5242/1924/7316>

12. Neumayer E. Legal Confusion in International Crime Investigations: The Need for Standardized Legal Terms. *Cambridge Journal of International Law*. 2016. Vol. 34, №2. P. 45-58.
13. Solomko V. Language in International Crime Investigations: Challenges and Solutions. *International Journal of Criminal Justice*. 2022. Vol. 10, №1. P. 122-135.